

Indenrigs- og boligministeren (Aksel Møller): Jeg skal herved tillade mig overfor det høje ting at anbefale forslag til lov om ændringer i de københavnske omegnskommuners styrelse m. m., således som dette forslag er vedtaget i folketinget. Jeg vil gerne have lov til at beslaglægge en del af det høje tings tid i den anledning, idet jeg mener, at sagen er af en sådan interesse og vigtighed, at det vil være rimeligt af mig at gøre nogle indgående bemærkninger om lovforslaget og dets baggrund.

Som det vil være det høje ting bekendt, har spørgsmålet om en ændring af hovedstadskommunernes indbyrdes stilling gennem længere tid været på dagsordenen. I den tid, jeg har fungeret som indenrigs- og boligminister, har også jeg sat mig ind i dette spørgsmål, og jeg er gennem mange og lange overvejelser nået til det resultat, at hovedstadens problemer må løses etapevis.

En sådan udvikling fra etape til etape i løsningen af hovedstadsproblemerne har vi i virkeligheden allerede i længere tid været inde på. Såvel politisk som økonomisk mener jeg ikke, at der er forudsætninger for at fravige denne etapevise fremgangsmåde i øjeblikket, og en fuldstændig omlægning er efter min mening næppe heller i virkeligheden ønskelig på dette tidspunkt.

Som bekendt afgav den store hovedstads-kommission i 1948 sin betænkning, men siden den tid er det vist blevet helt klart, at de tanker, der er nedlagt i hovedstadskommissionens betænkning, ikke har vundet synderlig sympati. Hovedstadskommissionen foreslog, som man vil erindre, en omfattende indlemmelse i Københavns kommune, således at denne kommunes areal øges til ca. det 3-dobbelt, ligesom kommissionen foreslog oprettelse af et særligt hovedstadsråd. Iøvrigt byggede kommissionen i økonomisk henseende på den opfattelse, at de københavnske omegnskommuner ville få en økonomisk forholdsvist svagt stillet befolkning, en opfattelse, som har vist sig ikke at holde stik.

Siden betænkningens afgivelse har man taget en del sider af hovedstadsproblemet op til isoleret behandling. Jeg kan således pege på byudviklingsloven og på byudviklingsudvalgets arbejde, som står umiddelbart foran sin afslutning, og jeg kan nævne den samfærdselskommission, som for tiden arbejder med at forbedre det forhåndenværende trafikapparat for hovedstadsområdet. Også kloakeringsproblemet er ved at blive taget op under et udvalg, som vil blive nedsat af landbrugsministeriet med repræsentation for Københavnsøgnens kommuner.

Arbejdet med løsningen af hovedstadens problemer kan således ikke siges at have ligget stille i den mellemliggende tid, og jeg er efter at have gennemgået en lang række muligheder for problemets løsning nået til den erkendelse, at indlemmelser eller sammenlægninger af kommuner indenfor hovedstadsområdet ikke er ønskelig og næppe heller politisk gennemførlig. Man bør efter min mening undgå at skabe de meget store kommuner med det deraf følgende væsentlig løser forhold mellem borgerne og kommunistyret, og med hensyn til spørgsmålet om et samarbejdsorgan indenfor hovedstadsområdet mener jeg ikke, at lovgivningsmagten bør påtvinge kommunerne et sådant organ og derigennem medvirke til en formindskelse af den kommunale vælgers direkte indflydelse på og interesse for sin kommunes anliggender.

Spørgsmålet om sammensætningen af et sådant fællesorgan, altså et hovedstadsråd, ville iøvrigt give anledning til meget hovedbrud og store og indgående overvejelser, og jeg er altså som et resultat af min behandling af alle disse spørgsmål nået dertil, at jeg ikke ser nogen saglig nødvendighed for, at man igennem en lovgivning opretter en overkommune, og jeg ser heller ikke nogen politisk mulighed for, at der kan tilvebringes den fornødne enighed om sammensætningen af et hovedstadsråd til ledelse af denne overkommune. Dette betyder naturligvis ikke, at jeg ikke mener, at et samarbejde mellem kommunerne ville kunne forøge disses mulighed for at tjene den samlede hovedstadsbefolkning, men jeg mener, at et sådant samarbejde bør kunne og må kunne virkeliggøres ad frivillighedens vej.

Endelig er der spørgsmålet om, hvorvidt en omfattende udligning imellem hovedstadskommunerne bør tages op til nærmere undersøgelse. Også her mener jeg imidlertid ikke, at vi er nået til den dag, da en sådan udligningsordning er ønskelig og nødvendig. Jeg skal i denne forbindelse blot pege på, at det på et tidspunkt, da vi formentlig står overfor en dybtgående skatte-reform, vil være forbundet med de største vanskeligheder at lovgive om udlignings-spørgsmålet for hovedstadsområdets vedkommende. Tænker man sig f. eks., at skattekommissionens forslag om en ændring af den kommunale beskatning gennemføres, og der altså finder en overgang sted til procentvis beskatning, så vil hele problemet jo fuldstændig skifte karakter, ikke mindst ved det forslag, som skattekommissionen har arbejdet med, og som går ud på, at de store indtægter, uanset